

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Τύπος και Πληροφόρηση

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 89/04/GR

9 Νοεμβρίου 2004

Αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-46/02, C-203/02, C-338/02 και C-444/02

Fixtures Marketing Ltd κατά Oy Veikkaus Ab, The British Horseracing Board Ltd κ.λπ. κατά William Hill Organisation Ltd, Fixtures Marketing Ltd κατά Svenska Spel AB, Fixtures Marketing Ltd κατά Οργανισμού Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου ΑΕ (ΟΠΑΠ)

Η ΑΠΟΚΤΗΣΗ, Ο ΕΛΕΓΧΟΣ, ΚΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ Ή ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΩΝ ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΟΥΣΙΩΔΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΑΞΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΥΤΩΝ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ

Η έννοια της ουσιώδους επενδύσεως, από την οποία εξαρτάται η προστασία του κατασκευαστή μιας βάσης δεδομένων κατά της άνευ αδείας αντιγραφής και δημοσιεύσεως, περιλαμβάνει μόνο τις εργασίες έρευνας, συγκεντρώσεως, ελέγχου και παρουσιάσεως υφισταμένων στοιχείων και όχι τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία των συστατικών στοιχείων της βάσεως

Οι τέσσερις αποφάσεις αφορούν την οδηγία περί εννόμου προστασίας των βάσεων δεδομένων¹, ειδικότερα δε, την έκταση της προστασίας των βάσεων αθλητικών δεδομένων (ποδοσφαίρου και ιπποδρομιών)². Η Fixtures Marketing και η British Horseracing Board (BHB) διαμαρτυρήθηκαν διότι άλλες επιχειρήσεις προσέβαλαν δικαιώματά τους επί αυτών των βάσεων δεδομένων.

Η εταιρία Fixtures Marketing εμπορεύεται εκτός Μεγάλης Βρετανίας, για λογαριασμό επαγγελματικών ποδοσφαιρικών ενώσεων, άδειες εκμεταλλεύσεως που αφορούν τη χρησιμοποίηση των προγραμμάτων αγώνων στις ανώτερες ποδοσφαιρικές κατηγορίες της Αγγλίας και της Σκωτίας. Τα προγράμματα των αγώνων (περίπου 2 000 για κάθε ποδοσφαιρική περίοδο) καταρτίζονται πριν από την έναρξη της αντίστοιχης περιόδου από τους φορείς οργάνωσης των πρωταθλημάτων· αποθηκεύονται σε ηλεκτρονική μορφή και παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, σε έντυπα φυλλάδια.

¹ Οδηγία 96/9/CE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων (EE L 77, σ. 20).

² Ειδικότερα την «ειδική» νομική προστασία βάσεων δεδομένων για τη συγκρότηση των οποίων απαιτήθηκαν ουσιώδεις επενδύσεις.

Η BHB, η οποία διαχειρίζεται τις βρετανικές ιπποδρομίες, περιλαμβάνει στη βάση δεδομένων που έχει καταρτίσει λεπτομερείς πληροφορίες αναφορικά με τις ιπποδρομίες, καθώς και το επίσημο μητρώο των καθαρόαιμων του Ηνωμένου Βασιλείου. Ορισμένες από τις σχετικές με τις ιπποδρομίες πληροφορίες γνωστοποιούνται στο κοινό μέσω του ραδιοφώνου, της τηλεοράσεως και του γραπτού Τύπου, καθώς και με ειδικά μέσα διαδόσεως στο ενδιαφερόμενο κοινό.

Η Oy Veikkaus, Svenska Spel και ο Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (ΟΠΑΠ) διοργανώνουν αθλητικά λαχεία στη Φινλανδία, τη Σουηδία και την Ελλάδα. Χρησιμοποιούν στοιχεία που αφορούν τους αγώνες ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος της Αγγλίας και της Σκωτίας, χωρίς καμία από τις ανωτέρω εταιρίες να διαθέτει άδεια εκμεταλλεύσεως χορηγηθείσα από τη Fixtures Marketing.

Η εταιρία William Hill Organisation αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους διοργανωτές ιπποδρομιακών στοιχημάτων. Προτείνει παραδοσιακά στοιχήματα (μέσω γραφείων ή τηλεφωνικώς), καθώς και μέσω του Διαδικτύου, για όλες τις σημαντικές ιπποδρομίες του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι πληροφορίες που δημοσιεύονται στην ηλεκτρονική της διεύθυνση στο Διαδίκτυο προέρχονται από εφημερίδες και από μια συνδρομητική υπηρεσία πληροφοριών, η οποία αντλεί τις πληροφορίες της από τη βάση δεδομένων της BHB. Τα στοιχεία που γνωστοποιούνται μέσω της ηλεκτρονικής της διεύθυνσης στο Διαδίκτυο αποτελούν ένα πολύ μικρό μέρος της βάσεως δεδομένων της BHB και παρουσιάζονται κατά τρόπο διαφορετικό.

Οι Fixtures Marketing και BHB θεώρησαν ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν δικά τους στοιχεία προκειμένου να προτείνουν στοιχήματα που αφορούν ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα και ιπποδρομίες θίγουν το δικαίωμα που έλκουν από την οδηγία. Το φινλανδικό Vantaan Käräjaoikeus, το σουηδικό Högsta Domstolen, το ελληνικό Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών και το αγγλικό Court of Appeal, τα οποία επελήφθησαν των σχετικών διαφορών, υπέβαλαν στο Δικαστήριο σειρά προδικαστικών ερωτημάτων αναφορικά με το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής της ειδικής προστασίας που παρέχει η οδηγία.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η παρεχόμενη από την οδηγία ειδικής φύσεως προστασία περιορίζεται στις βάσεις εκείνες δεδομένων η συγκρότηση των οποίων απαιτήσε ουσιώδη επένδυση. Η οδηγία απαγορεύει την εξαγωγή και/ή την επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ενός ουσιώδους τμήματος του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων, υπό ορισμένες δε προϋποθέσεις, επίσης ενός μη ουσιώδους τμήματος αυτής.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει, αρχικώς, ότι, κατά την οδηγία, η έννοια της «βάσεως δεδομένων» περιλαμβάνει οποιαδήποτε συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων στοιχείων, τα οποία μπορούν να χωριστούν τα μεν από τα δε χωρίς να επηρεαστεί η αξία του περιεχομένου τους, καθώς και μέθοδο ή σύστημα, οποιασδήποτε φύσεως, που να καθιστά δυνατή την ανεύρεση εκάστου των συστατικών της στοιχείων.

Η οδηγία, όμως, επιφυλάσσει το ευεργέτημα της ειδικής φύσεως προστασίας σε εκείνες μόνο τις βάσεις δεδομένων για την απόκτηση, τον έλεγχο ή την παρουσίαση του περιεχομένου των οποίων απαιτήθηκε ουσιώδης ποιοτική ή ποσοτική επένδυση.

Προγράμματα ποδοσφαιρικών αγώνων

Το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η έννοια της «επενδύσεως», η οποία συνδέεται με την απόκτηση του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων, αναφέρεται στα μέσα που απαιτήθηκαν για την **αναζήτηση υφισταμένων στοιχείων και τη συγκέντρωσή τους** στην εν λόγω βάση. **Δεν περιλαμβάνει τα μέσα που απαιτήθηκαν για τη δημιουργία στοιχείων δυναμένων να συγκεντρωθούν κατόπιν σε μια βάση δεδομένων.**

Το γεγονός ότι ο δημιουργός της βάσεως είναι επίσης δημιουργός των στοιχείων που περιέχονται στη βάση αυτή δεν αποκλείει το δικαίωμά του να ζητήσει το ευεργέτημα της προστασίας βάσει του ειδικής φύσεως δικαιώματος, υπό την προϋπόθεση ότι θα αποδείξει ότι η απόκτηση των εν λόγω στοιχείων, ο έλεγχός τους ή η παρουσία τους συνεπάγεται ουσιώδη ποσοτική ή ποιοτική επένδυση, ανεξάρτητη από τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία των στοιχείων αυτών.

Καίτοι ένα πρόγραμμα ποδοσφαιρικών συναντήσεων μπορεί να θεωρηθεί ως βάση δεδομένων, κατά την έννοια της οδηγίας, εντούτοις η αναζήτηση και η συγκέντρωση των δεδομένων που συνιστούν το πρόγραμμα αυτό ποδοσφαιρικών συναντήσεων δεν απαιτεί ιδιαίτερη προσπάθεια εκ μέρους των επαγγελματικών ενώσεων. Πράγματι, οι εν λόγω ενώσεις συνδέονται αναπόσπαστα με τη δημιουργία των δεδομένων αυτών, στην οποία συμπράττουν ευθέως οι ενώσεις αυτές ως υπεύθυνες για τη διοργάνωση των ποδοσφαιρικών πρωταθλημάτων. Η απόκτηση του περιεχομένου ενός προγράμματος ποδοσφαιρικών συναντήσεων δεν απαιτεί, κατά συνέπεια, καμία επένδυση αυτοτελή σε σχέση με την επένδυση που απαιτεί η δημιουργία των δεδομένων που περιέχονται στο πρόγραμμα αυτό.

Οι ποδοσφαιρικές επαγγελματικές ενώσεις, εξάλλου, δεν απαιτείται να καταβάλουν ιδιαίτερη προσπάθεια για τον έλεγχο της ακρίβειας των δεδομένων που αφορούν τις συναντήσεις των πρωταθλημάτων κατά την κατάρτιση του προγράμματος, καθόσον οι εν λόγω ενώσεις μετέχουν ευθέως στη δημιουργία των δεδομένων αυτών. Ομοίως, ο έλεγχος κατά τη διάρκεια της αγωνιστικής περιόδου της ακρίβειας του περιεχομένου των προγραμμάτων (π.χ., κατόπιν αναβολής μιας ποδοσφαιρικής συναντήσεως) δεν απαιτεί ουσιώδη επένδυση.

Η παρουσίαση ενός προγράμματος ποδοσφαιρικών συναντήσεων συνδέεται, επίσης, στενά με τη δημιουργία των δεδομένων που συνιστούν το πρόγραμμα αυτό και δεν απαιτεί αυτοτελή επένδυση σε σχέση με την επένδυση που απαιτείται για τη δημιουργία των δεδομένων αυτών.

Επομένως, ούτε η απόκτηση, ούτε ο έλεγχος, ούτε η παρουσίαση του περιεχομένου ενός προγράμματος ποδοσφαιρικών συναντήσεων καταδεικνύουν ουσιώδη επένδυση δυνάμενη να δικαιολογήσει το ευεργέτημα της προστασίας που παρέχει η οδηγία.

Ιπποδρομίες

Στην υπόθεση C-203/02, δεν είχε αμφισβητηθεί ότι η βάση δεδομένων της BHB, στην οποία περιλαμβάνονται οι πίνακες των αλόγων που μπορούν να μετάσχουν σε μια ιπποδρομία συνιστά βάση δεδομένων προστατευόμενη από την οδηγία. Το ζήτημα που είχε ανακύψει ήταν αν η William Hill προβαίνει στην τέλεση πράξεων που αντιβαίνουν στο ειδικής φύσεως δικαίωμα. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι **οι πράξεις εξαγωγής** (η μεταφορά του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων σε άλλο υπόθεμα) και οι **πράξεις επαναχρησιμοποίησης** (η διάθεση στο κοινό του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων), οι οποίες αφορούν το σύνολο ή ουσιώδες μέρος του περιεχομένου μιας προστατευόμενης βάσεως δεδομένων, **προϋποθέτουν συγκατάθεση του δημιουργού της βάσεως, ακόμη και**

αν αυτός έχει επιτρέψει στο κοινό τη δυνατότητα προσβάσεως στη βάση του εν όλω ή εν μέρει ή αν έχει δώσει την άδειά του σε έναν ή περισσότερους τρίτους να διαθέσουν το περιεχόμενό της στο κοινό.

Η έννοια του «ουσιώδους τμήματος» του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων αναφέρεται, από ποσοτικής απόψεως, στον όγκο των δεδομένων της βάσεως που εξάγονται ή επαναχρησιμοποιούνται, πρέπει δε να αξιολογείται σε σχέση με τον όγκο του συνολικού περιεχομένου της βάσεως αυτής. Από ποιοτικής απόψεως, αναφέρεται στη σημασία της επενδύσεως που συνδέεται με την απόκτηση, τον έλεγχο ή την παρουσίαση του περιεχομένου του αντικειμένου της εξαγωγής και/ή της επαναχρησιμοποίησης.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι τα μέσα που χρησιμοποίησε η BHB για τον καθορισμό, στο πλαίσιο της διοργανώσεως των ιπποδρομιών, της ημερομηνίας, της ώρας, του τόπου διεξαγωγής ή/και του ονόματος της ιπποδρομίας, καθώς και των αλόγων που συμμετέχουν σε αυτή, ανταποκρίνονται σε επένδυση που συνδέεται με τη δημιουργία στοιχείων που περιέχονται στη βάση δεδομένων της BHB. Το Δικαστήριο υπογράμμισε, επίσης, ότι η εργασία ελέγχου πριν από την εγγραφή ενός αλόγου στον κατάλογο (έλεγχος της ταυτότητας του ατόμου το οποίο προβαίνει στην εγγραφή, των χαρακτηριστικών του αλόγου, της ταυτότητας του κυρίου και του ιππέα) γίνεται κατά το στάδιο της δημιουργίας των δεδομένων και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να εξομοιωθεί με επένδυση που αφορά τον έλεγχο του περιεχομένου της βάσεως. **Δεδομένου ότι τα στοιχεία που εξήγαγε και επαναχρησιμοποίησε η William Hill δεν είχαν απαιτήσει εκ μέρους της BHB αυτοτελή επένδυση, σε σχέση με τα μέσα που απαιτούνται για τη δημιουργία τους, τα δεδομένα αυτά δεν αποτελούν ουσιώδες τμήμα της βάσεως δεδομένων της BHB.**

Η οδηγία απαγορεύει την εξαγωγή και/ή την επαναχρησιμοποίηση άνευ αδειάς μη ουσιωδών τμημάτων του περιεχομένου μιας βάσεως δεδομένων, διά της τελέσεως πράξεων άνευ αδειάς, οι οποίες, μέσω του σφρευτικού τους αποτελέσματος, αποβλέπουν στην ανασύσταση και/ή διάθεση στο κοινό του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου αυτής της βάσεως, και οι οποίες συνιστούν, κατά συνέπεια, σοβαρή βλάβη της επενδύσεως.

Οι πράξεις εξαγωγής και επαναχρησιμοποίησης, τις οποίες κατ' επανάληψη και συστηματικώς τέλεσε η William Hill κατά την οργάνωση των ιπποδρομιών αφορούν μη ουσιώδη τμήματα του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων της BHB. Εντούτοις, αποκλείεται η εκ μέρους της William Hill ανασύσταση και διάθεση στο κοινό του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων της BHB, διά του σφρευτικού αποτελέσματος των πράξεών της. Επομένως, η William Hill δεν θίγει σοβαρά την επένδυση στην οποία υποβλήθηκε η BHB για τη δημιουργία αυτής της βάσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: DE, EL, EN, FI, FR, IT, NL SV.

*Το πλήρες κείμενο της απόφασης βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=el>*

*Μπορείτε κανονικά να το συμβουλευθείτε από τις 12 το μεσημέρι, ώρα κεντρικής Ευρώπης,
κατά την ημέρα της δημοσίευσής της απόφασης.*

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna Angelidis
Τηλ.: (00352) 4303 2180 Fax: (00352) 4303 2674*